

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Številka: 312-01-1/2019/3
Ljubljana, 23. 1. 2019

Državni svet Republike Slovenije je na 14. seji, 23. 1. 2019, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), obravnaval vprašnji državnega svetnika Branka Tomažiča glede nepoštenih trgovinskih praks ter na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/05 – odl. US, 21/12 – ZFDO-F in 81/18 – odl. US) sprejel naslednji

S K L E P:

Državni svet Republike Slovenije podpira vprašnji državnega svetnika Branka Tomažiča in Vladi Republike Slovenije predlaga, da ju prouči in nanju odgovori.

Vprašnji državnega svetnika Branka Tomažiča se glasita:

- 1. Kako se Slovenija spopada z nepoštenimi trgovinskimi praksami (predvsem z nizkimi odkupnimi cenami) v verigi preskrbe s hrano v luči ohranjanja in spodbujanja kmetijske dejavnosti?**
- 2. Kakšno je stališče Republike Slovenije glede političnega dogovora o sklopu pravil o nepoštenih trgovinskih praksah (Unfair Trading Practices) med Svetom EU in Evropskim parlamentom?**

Obrazložitev:

V Državnem svetu je bila že večkrat izpostavljena problematika nizkih odkupnih cen kmetijskih pridelkov, ki pa jim cene na trgovinskih policah dejansko ne padajo, temveč celo rastejo. Komisija Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je ob obravnavi Poročila o stanju kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva za leto 2017 v Sloveniji ugotavljala, da so v prehranski verigi najnižje odkupne cene pri kmetijskih pridelkih, kar vpliva na manjši dohodek za prihodnjo pridelavo in še poslabšuje sedanje stanje. Kljub neposrednim plačilom in še dodatni pomoči nekatere panoge ne dosegajo zelenih rezultatov, to pa predvsem zaradi nizkih odkupnih cen. Ob obravnavi problematike je bilo opozorjeno na dejstvo, da kmetje opuščajo kmetijsko dejavnost, ker so dohodki prenizki in nesorazmerni glede na vloženo delo in druge vložke. Zastavilo se je vprašanje ustreznosti instrumentov Skupne kmetijske politike, saj bi morali zasledovati cilj doseganja takih dohodkov v kmetijstvu, ki bodo primerljivi z ostalimi dejavnostmi.

V razpravi o Predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijstvu (ZKme-1E) je Državni svet menil, da mora slovenski zakonodajalec razmere na trgu urediti na način, ki bo preprečeval nedovoljene prakse in onemogočal razmere, v katerih so lahko pridelovalci in dobavitelji prisiljeni v tako nizke cene, da se jih lahko okarakterizira celo za dumpinške. Državni svet je tudi menil, da se hrano kot osnovno dobrino v Sloveniji ceni premalo. Od kmetov se pričakuje, da bodo na trgu uspešni, hrano pa se prodaja po cenah, ki so za pridelovalce nevzdržne. Nekateri kmetje so se zaradi hudih pritiskov odločili, da s kmetovanjem prenehajo, po drugi strani pa se pričakuje visok delež samooskrbe. Državni svet je ocenil, da je država tista, ki varuje šibkejšo stran, predvsem prve deležnike v prehranski verigi.

V začetku leta 2018 je Evropska komisija zaključila pregled dogajanja na področju nepoštenih trgovinskih praks v državah članicah in zasebnem sektorju ter ugotovila, da se pričakovanja iz leta 2016 niso izpolnila, ker so se začetne obetavne spremembe upočasnile in veliko priporočil ni bilo upoštevanih. V več državah članicah EU, na primer, še vedno niso bile vzpostavljene ureditve nepoštenih trgovinskih praks ali pa so bile zelo omejene, ključni deležniki pa niso sodelovali pri pobudi za verigo preskrbe s hrano zaradi šibke strukture upravljanja, ki je onemogočala učinkovite preiskave in izvrševanje ukrepov v primerih nepoštenih trgovinskih praks.

Da bi zagotovila pravičnejše pogoje poslovanja za mala in srednja živilska ter kmetijska podjetja, je Evropska komisija predlagala prepoved najbolj škodljivih nepoštenih trgovinskih praks v verigi preskrbe s hrano, kar bo urejeno v pravilih o nepoštenih trgovinskih praksah.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Vladi Republike Slovenije, da vprašanji prouči in v skladu s četrtem odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) nanju v roku 30 dni odgovori.

Alojz Kovšca
predsednik